كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾
فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾
بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾
كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾
كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾
فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ﴿٥٥﴾
وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

گویاایشان خران رم کرده اند (٥٠) .
که گریخته باشند ازشیری (٥١) .
بلکه میخواهد هر شخصی ازایشان که داده شود نامه های کشاده[1] (٥٢) .
هر گز ، بلکه نمی ترسند ازآخرت (٥٣) .
هر گز ، هرآئینه قرآن پندست (٥٤) .
پس هرکه خواهد بخواندآن را (٥٥) .
ویاد نمی‌کنند بندگان مگر وقتی که خواسته باشد خدااوست سزاوار آنکه ازوی بترسند واوست سزاوار آن که بیامرزد (٥٦) .

سُورَةُ الْقِيَامَةِ

سوره قیامت مکی است وآن چهل آیت ودورکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿١﴾
وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾
أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿٣﴾
بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُ ﴿٤﴾
بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿٥﴾

قسم میخورم بروزقیامت (١) .
وقسم میخورم به نفس بسیارملامت کننده[2] (٢) .
آیامی پندارد آدمی که جمع نه کنیم استخوانهای اورا (٣) .
آری می کنیم توانائیم برآنکه هموار کنیم سرانگشت های اورا (٤) .
بلکه میخواهد آدمی که معصیت کنددر پیش روی خود[3] (٥) .

---

(١) یعنی می گویند باید که کتاب برهریك نازل شود .
(٢) که آدمی البته مبعوث خواهد شد .
(٣) یعنی آمدنی ست .

يَسْـَٔلُ اَيَّانَ يَوْمُ الْقِيٰمَةِ ۝٦
می پرسد کی خواهد بود روزقیامت (٦).

فَاِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۝٧
پس وقتیکه خیره شود چشم (٧) .

وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۝٨
وتیره گرددماه (٨) .

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝٩
ویکجاجمع کرده شود خورشید وماه (٩) .

يَقُوْلُ الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ اَيْنَ الْمَفَرُّ ۝١٠
بگوید آدمی آنروز که کجاست گریز گاه (١٠) .

كَلَّا لَا وَزَرَ ۝١١
هرگز، نیست هیچ پناه (١١) .

اِلٰى رَبِّكَ يَوْمَئِذِ اِلْمُسْتَقَرُّ ۝١٢
بسوی پروردگار تست امروز قرارگاه (١٢) .

يُنَبَّؤُا الْاِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَاَخَّرَ ۝١٣
خبرداده شود آدمی را آن روزبه حقیقت حال آنچه پیش فرستاده بود وپس گذاشته[1] (١٣) .

بَلِ الْاِنْسَانُ عَلٰى نَفْسِهٖ بَصِيْرَةٌ ۝١٤
بلکه هست آدمی برای الزام خود حجتی (١٤) .

وَّلَوْ اَلْقٰى مَعَاذِيْرَهٗ ۝١٥
اگرچه درمیان آرد عذرهای خودرا (١٥) .

لَا تُحَرِّكْ بِهٖ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهٖ ۝١٦
[2]مجنبان (یا محمد) به تکرار قرآن زبان خودرا تازودبدست آری یادکردن آنرا (١٦) .

اِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهٗ وَقُرْاٰنَهٗ ۝١٧
هرآئینه وعده است برما در سینهٔ توجمع کردن وآسان کردنِ خواندنِ اورا (١٧) .

---

(١) مثل صدقه جاریه وعلم باقی .

(٢) مترجم گوید چون جبرئیل پیش آنحضرت صلی الله علیه وسلم وحی آوردی آنحضرت صلی الله علیه وسلم بحفظ آن اهتمام تمام فرمودی وهم بحضور جبرئیل قبل انقضاء وحی تکرار نمودی تاازخاطر مبارك نرود خدای تعالی باین معنی اشارت فرمود .

فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾

پس چون بخوانیم آنرا دل خودرا درپی خواندن اوکن (١٨) .

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾

بازهر آئینه وعده برماست واضح کردن آن[1] (١٩) .

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾

هرگز، بلکه ای کافران دوست میدارید دنیارا (٢٠) .

وَتَذَرُونَ ٱلْءَاخِرَةَ ﴿٢١﴾

وترك می نمائید آخرت را (٢١) .

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾

یك پاره چهره ها آن روز تازه باشند (٢٢) .

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾

بسوی پروردگارخود نظر کننده باشند (٢٣) .

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍۭ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾

ویك پاره چهره ها آنروز پیشانی درهم کشیده باشند (٢٤) .

تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾

توقع کنند که آورده شود بایشان مصیبتی (٢٥) .

كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾

هرگز، وقتیکه برسدروح به چنبر گردن (٢٦) .

وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ﴿٢٧﴾

وگفته شود کیست افسون کننده (٢٧) .

وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾

ویقین دانست اینوقت وقت جداشدن روح ست (٢٨) .

وَٱلْتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾

وبه پیچیدیکساق مُحتضربساق دیگر[2] (٢٩) .

---

(١) مترجم گوید ظاهر نزدیك بنده آنست که معنی آیت چنین باشد هرآئینه وعده لازم است برماجمع کردن قرآن درمصاحف وحفظ وقرائت آن عصراً بعد عصر وایضاح به تفسیر معانی آن خدای تعالی بردست شیخین رضی الله عنهما جمع آن کرده درهر زمانی قاریان را توفیق داد که حافظ شوند به تجوید بخوانند ودرهرزمانی مفسران را توفیق دادکه در تفسیر آن سعی نمایند و الله اعلم .

(٢) یعنی درپای حرکت نماند .

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ٣٠

بسوی پروردگارتست آن روز روان کردن (٣٠) .

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ٣١

پس نه باور داشت آدمی ونه نماز گذارد (٣١) .

وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ٣٢

ولیکن دروغ شمرد و روگردان گشت (٣٢) .

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ ٣٣

بازبرفت بسوی اهل خانه خود خرامان شده (٣٣) .

أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ٣٤

وای برتوپس وای برتو (٣٤) .

ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ٣٥

باز (دیگرمیگوئیم) وای برتو پس وای برتو (٣٥) .

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ٣٦

آیامی پندارد آدمی که مهمل گذاشته شود (٣٦) .

أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ٣٧

آیانه بود نطفه ازمنی که ریخته میشد دررحم (٣٧) .

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ٣٨

بازبود خون بسته پس بیافریدخدا پس درست اندام کرد (٣٨) .

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ٣٩

پس ساخت ازآن منی دوقسم را مردرا وزن را (٣٩) .

أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ٤٠

آیانیست این خداتوانا برآنکه زنده کند مُردگان را (٤٠) .

سُورَةُ الْإِنسَانِ

سوره دهر مکی است وآن سی ویك آیت ودو رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا ١

هرآئینه آمده است برآدمی مدتی اززمان که نبود چیزی ذکر کرده شده (١) .